

TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ 'MİLLÎ KÜLTÜR, EDEBİYAT, VATAN, BAYRAK' KAVRAMLARINA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARI: KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ UYGULAMASI*

Dilek ÜNVEREN**

Öz

Bu araştırmanın amacı Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak' kelimeleri ile ilişkilendirdikleri kavramları ve kavram yanılgılarını tespit ederek onların bu yöndeki bilişsel yapılarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim fakültesi Türkçe Öğretmenliği Anabilim dalında öğrenim görmekte olan 153 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde kelime ilişkilendirme testinde (KİT) belli kesme noktası aralıklarıyla oluşmuş kavram ağları ve frekans-yüzde tabloları kullanılmıştır. Analizlerin sonucunda öğretmen adaylarının verilen kavramlar hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip oldukları görülmüştür.

* Bu çalışma için Süleyman Demirel Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 05.03.2024 tarihli ve 146/4 sayılı kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

** Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, dilek2108@gmail.com, Isparta/Türkiye

Onlara sunulan kavramlar ile ilgili kavram yanılgılarının olmadığı, ancak millî kültür, vatan, bayrak ve edebiyat kavramlarının onlarda çağrıştırdığı kelimelerin hem nicelik olarak az hem de bu kavramlar arası birbirini tekrar eden kelimeler olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgular ışığında, öğretmen adaylarının bu kavramlara dair daha derin ve geniş bir bilgi birikimi, donanım ve söz varlığı ile kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri şekilde geliştirilmelerinin, yetiştirecekleri öğrencilere ve topluma yapacakları katkı göz önünde bulundurulduğunda önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kavramların ve içeriklerinin önemi düşünüldüğünde buna dair çalışmaların programa ve derslere içselleştirilmesi öneri olarak sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretmen adayları, kelime ilişkilendirme testi, millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak

COGNITIVE STRUCTURES OF TURKISH TEACHER CANDIDATES REGARDING THE CONCEPTS OF 'NATIONAL CULTURE, LITERATURE, HOMELAND, FLAG': WORD ASSOCIATION TEST APPLICATION

Abstract

The aim of this research is to identify the concepts and misconceptions that the prospective Turkish teachers studying in Süleyman Demirel University, Faculty of Education, Department of Turkish Education, associate with the words 'national culture, literature, homeland, flag' and to reveal their cognitive structures in this regard. As a method in the research, phenomenology pattern, one of the qualitative research methods, was used. The study group of the research consists of 153 students. Concept networks formed with certain cut-off points in the word association test and frequency-percentage tables were used to analyze the data. As a result of the analysis, it was seen that the teacher candidates had sufficient knowledge about the given concepts. It has been found that there are no misconceptions about the concepts presented to them, but the words that the concepts of national culture, homeland, flag and literature evoke in them are both few in quantity and words that repeat each other between these concepts. In the light of these findings, it is thought that it is important to develop teacher candidates with a deeper and broader knowledge of these concepts. Considering the importance of these concepts and their content, it is suggested that studies on these concepts be integrated into the program and courses.

Keywords: Turkish teacher candidates, word association test, national culture, literature, homeland, flag

1. GİRİŞ

Türkçe Öğretim Programı'nın Uygulanması ana başlığı içinde verilen Türkçe dersi Öğretim Programı'nın Özel Amaçları alt başlığında 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda öğrencilerin:

- Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, milli duygu ve düşüncelerin güçlendirilmesi,
- Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması amaçlanmıştır (MEB, 2019).

Bu amaç ifadelerinin yanı sıra, yine Temalara İlişkin Açıklamalar bölümünde; programın uygulanması sürecinde Millî Kültürümüz temasının her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunlu kılınmıştır. Bu tema üzerine hazırlanacak kitaplarda 'aile, bayrak, büyüklerimiz, dini bayramlar, gelenekler, geleneksel sporlar, insan ilişkileri, kültürel miras, mekânlar, millî bayramlar, şehirlerimiz, sıra, tarihi mekânlar, tarihi şahsiyetler, tarihi eserler, Türkçe, Türk kültürü, vatan, yurdumuz vb.'" (MEB, 2019) konu önerileri yer almıştır. Bu konuların metinler yoluyla ele alınması, öğrencilerde bir millî bilinç uyandırılması ve kültürel mirasın aktarımının sağlanması hedeflenmiştir. Örneğin Türkçe ders kitaplarındaki metinler itibarıyla başta Türk kültürü olmak üzere kültüre ait birçok unsur barındırmaktadır. Bu yönüyle metinler, yetiştirilmek istenen nesilleri yansıtmakta, toplumsal kültürel belleğin inşası ve kültürün aktarımında büyük bir öneme ve role sahip bulunmaktadır (Ünveren, 2018). Bu bağlamda, hem Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri hem de Türkçe öğretiminin özel amaç, hedef ve içeriklerine bakıldığında önemli, bir noktada duran, 'millî kültür vatan, bayrak' gibi

kavramların Türkçe öğretmen adaylarının bilişsel yapılarındaki yerinin araştırılması oldukça önemlidir.

Türk Dil Kurumu sözlüğünde 'kültür' kavramı ile ilgili 6 tanım bulunmaktadır. Bunlardan ilk iki tanesi şu şekildedir:

1. Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü; hars, ekin
2. isim Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü (sozluk.gov.tr)

'Millî kültür' kavramını ise Ziya Gökalp "Millî kültür, halkın geleneklerinden, yapageldiği şeylerden, örflerinden, sözlü ve yazılı edebiyatından, dilinden, musikisinden, dininden, ahlakından, estetik ve ekonomik mahsullerinden ibarettir" şeklinde açıklamıştır (1975: 93).

'Vatan' kavramı ise Türk Dil Kurumu sözlüğünde 'yurt' olarak tanımlanmıştır.

'Bayrak' kavramı Türk Dil Kurumu sözlüğünde 6 farklı tanım ile karşılık bulmuştur:

1. Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş; alem:
- 2 Eskimiş Gerektiğinde indirilip kaldırılan, açılıp kapatılan kol
- 3, Mecaz ► öncü

4. Mecaz Benzerlerini temsil edebilecek nitelikte olan

5. bitki bilimi Baklagillerde diğerlerinden daha üstte bulunan, daha büyük olan ve çoğunlukla başka bir renkte ve yuvarlakça olan taç yaprağı.

6. Atletizmdeki bayrak yarışında dört sporcunun elden ele geçirdiği kısa, yuvarlak sopa.

‘Edebiyat’ kavramı Türk Dil Kurumu sözlüğünde 3 farklı tanım ile karşılık bulmuştur:

1. Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı; yazın (II), gökçe yazın

2. Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi; literatür:

3. İçten olmayan, gereksiz, yapmacık, boş sözler

Millî kültür, vatan, bayrak gibi kavramlar ve bu kavramlara ilişkin, duygu, düşünce ve değerler başta Türkçe derslerinde metinler ve tartışmalar üzerinden olmak üzere, tüm ders ve öğretim programlarının üzerinde durduğu ve durmasının ön görüldüğü, öğrencilere kazandırılması gereken değer ve unsurlardır. Bu durumun Türkçe dersi öğretim programlarına yansımaları temalar, etkinlikler ve metinler üzerinden olmaktadır. Örneğin, Millî Eğitim Bakanlığı 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın uygulanması sürecinde her sınıf düzeyinde 8 tema işlenmesi öngörülmüş; bu temalardan; “Erdemler”, “Millî Kültürümüz”, “Millî Mücadele ve Atatürk” temalarının her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunlu tutulmuştur (MEB, 2019). Aynı şekilde Millî Eğitim Bakanlığı 2024 Türkçe Dersi Öğretim Programında temaların dağılımında 5. sınıflarda ‘Atatürk’ü Anlamak’ ve ‘Geleneklerimiz’; 6. sınıflarda ‘Bağımsızlık Yolu’; 7. sınıflarda ‘Bir Hilal Uğruna’, 8. sınıflarda ‘Vatan

Sevgisi’ temalarının işlenmesine yönelik bir yapılandırmaya gidilmiştir. Bu temalara yönelik açıklama ve etkinliklerde, ‘Vatan Sevgisi, Vatanseverlik, Millî bilinç sahibi olmak, Bağımsızlığı korumak, Kültürel miras’ gibi kavram ve değerlere vurgu yapılmaktadır. Yine MEB 2024 Türkçe dersi öğretim programındaki etkinliklerde; farklı amaçlara yönelik konuşma etkinlikleri yapılırken millî kültüre ait değerler (OB.5. Kültür Okuryazarlığı); çevreye, millî ve manevi değerlere sahip çıkmak ve saygı duymak, ülke varlıklarına sahip çıkmak (D6. Duyarlılık, D19. Vatanseverlik) vb. hakkında konuşmaları (T.K.3.) yönündeki değer ve kazanımlara vurgu yapılmaktadır. Aynı programda, Dinleme/izleme, okuma metni ya da tema içerisinde yer alan “Atatürk ve Bilim”, “Millî Mücadele”, “Millî Kimlik” vb. kavramlar görsel işitsel araçların sunumu ve uygun şematik düzenleyicilerin kullanımı ile somutlaştırılabileceği, öğretmenden beklentinin bu yönde olduğu belirtilmektedir (MEB; 2024). Bu çalışmalar kapsamında tema konularına ait hazır bulunuşluklar belirlenirken öğrencilerde kendi kültürünü fark etmeye (D6. Duyarlılık) yönelik (OB5. Kültür okuryazarlığı) hazır bulunuşluğunda hangi düzeyde olduğuna ilişkin değerlendirmelerin yapılması gerektiği belirtilmektedir. Yapılacak çalışmaların, öğrencilerin kendi kültürlerini kavramalarına (OB.5. Kültür Okuryazarlığı) , millî bilinç sahibi olmalarına (D5. Dostluk, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik) yardımcı olacak düzeyde hazırlanması gerekliliği vurgulanmaktadır Öğrencilerin Türk sanatı ilgili okudukları, dinledikleri/izledikleri metinlerin içeriğini çeşitli niteliklerden hareketle, millî kimliğini tanıma ve ülke varlıklarına sahip çıkma bilincinin artırılması amacıyla (D19. Vatanseverlik) sınıflandırabilmelerinin sağlanacağıın üzerinde durulmaktadır.

Kavram Yanılgıları-Kavram Öğretimi

Kavram öğretimi çocukluktan başlayıp hayat boyu devam eden bir süreç olsa da ilk ve ortaokul kavram öğretiminde önemli dönemlerdir (Akçay vd. 2023; Antonio ve Prudente, 2022; Bertiz ve Kocaman Karoğlu, 2020; Cakir, Ozturk, Unal, 2019; Hwang vd. 2021; Kim ve Anderson, 2023; Maddah, 2021; Ozturk, 2023; Ozturk, Kinik, ve Ozturk, 2023; Ozturk ve Susuz, 2023; Peifer ve Taasoobshirazi, 2022; Rogti, 2021; Yılmaz ve Çiviler, 2012). Bu süreçlerde bazı kavramlar çevresel koşullarda tesadüfi yolla ve kendiliğinden edinilse de bazı kavramlar okul ortamında belirli kurallar çerçevesinde amaçlı olarak öğretilir. Bu iki farklı öğrenme yolu bazen çakışıp çelişebilir ya da bazı kavramlar öğrencinin zihninde yanlış yapılandırılmış olabilir. Bu durumda kavramlar geçerli ve yaygın olarak kabul görmüş bilimsel bilgiden farklı bir şekilde yapılandırılmış olur ve kavram öğretiminde önemli bir problem olan kavram yanılgıları ortaya çıkar (Demirkaya ve Karacan, 2016; Yazıcı ve Samancı, 2003). Kavram yanılgıları; hatalı fikirler, alternatif kavramlar, ısrarcı tuzaklar olarak tanımlanabilir (Ercan, Taşdere ve Ercan, 2010). İki kavram arasındaki bağlamın yanlış yapılandırılması, gerçek olan ile algılanan arasındaki çatışma kavram yanılgılarına ve yanlış anlamalara sebep olmaktadır ve eğer bunlar düzeltilmezse yeni öğrenmelerde uyumsuzluklar meydana gelir (Novak, 1987). Öğrenciler, öğrenme süreçlerinde bir problemle karşılaştıklarında, onu çözmek için kavramları anlamaları ve kullanabilmeleri gerekir (Yazıcı ve Samancı, 2003). Eğer öğrenciler, bu kavramların herkesçe kabul edilen ve uzmanlarca kabul edilen anlamlarına sahip değilse, kavram yanılgıları ortaya çıkacak ve öğrenciler alternatif bir değişim karşısında direnç göstereceklerdir (Schmidth, 1997; Sözen ve Bolat, 2014). Tüm bu nedenlerden dolayı, öğrencilerdeki kavram yanılgılarının fark edilip derhal düzeltilmeleri gerekmektedir (Novak, 1987). Çocuklar küçük yaşlardan itibaren kavram oluşturmaya başlarlar ve yeni öğrenilen kavram eskisiyle uyumlu ise yeni kavram oluşur. Bu süreçte iki ihtimal daha bulunur; ya yanlış öğrenme, örneğin kavram

yanılgısı oluşur veya diğer ihtimal ile bilgi hiç oluşamaz. Kavramlar ve kavram yanılgıları iki şekilde ortaya çıkar. Bunlardan birincisi çocuğun kendiliğinden, örgün eğitimden önce çevreye dayalı yanlış öğrenmedir. İkincisi ise örgün eğitimde kavramların yanlış yapılandırılmasıdır (Borazan, 2008; Erdener, 2009). Kavramlar somut veya soyut olabilir. Kavramların soyut olma durumları onlarından doğru ve yeterli şekilde öğrenilmesini gerektirir. Türkçe eğitiminde, kavramların doğru öğrenilmesinin yolu, öğretmenlerin bu kavramları doğru bir şekilde öğretmesi, varsa kavram yanılgılarını tespit edip düzeltmesi ile mümkün olacaktır. Özellikle de, Türkçe eğitiminde önemli bir alanı kapsayan millî kültüre dair bu çalışmada ele alınan kavramların, hem dersin hem kültürel bakış açısının içselleştirilmesinde oldukça önemlidir. Tüm bu durumlar ve Türkçe öğretim programında bu kavramlara yönelik vurgular ile öğretmenlerin yaptıracağı çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda Türkçe öğretmen adaylarının bu kavramlara ilişkin düşünce ve algılarının ortaya çıkartılması önem teşkil etmektedir. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak Türkçe Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak' kelimeleri ile ilişkilendirdikleri kavramları ve kavram yanılgılarını tespit ederek onların bu yöndeki bilişsel yapılarını ortaya çıkarmayı amaçlayan böyle bir çalışma yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, kelime ilişkilendirme testlerine yönelik olarak sınırlı sayıda çalışmanın olması, bu çalışmaların da daha çok fen bilimleri alanında olması, hem Türkçe eğitimi alanında hem de öğretmen adaylarına yönelik bu alanda çalışmaların çok az olması da böyle bir çalışmanın gerçekleştirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu bağlamda araştırmanın amacı Türkçe Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak'

kelimeleri ile ilişkilendirdikleri kavramları ve kavram yanılgılarını tespit ederek onların bu yöndeki bilişsel yapılarını ortaya çıkarmaktır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, katılımcılar, verilerin toplanması ve çözümlenmesi başlıkları yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Türkçe Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak' kelimeleri ile ilişkilendirdikleri kavramları ve kavram yanılgılarını tespit ederek onların bu yöndeki bilişsel yapılarını ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırma fenomenoloji deseniyle gerçekleştirilmiştir. Fenomenoloji deseni, nitel araştırma yöntemlerinden biridir ve insanların deneyimleri ile bu deneyimlerin özünü anlamayı amaçlar. Temel olarak, bir olguyu veya deneyimi bireylerin nasıl algıladığını, hissettiğini ve anlamlandırdığını incelemeye odaklanır. Araştırmacı, katılımcıların anlatılarından yola çıkarak olgunun özünü anlamaya çalışır (Rose, Beeby ve Parker, 1995). Bu nedenle, çalışma grubundaki bireyler, araştırılan olguya ilgili deneyim sahibi kişiler arasından seçilir. Çalışma grubu, amaca yönelik olarak belirlenir ve genellikle küçük bir katılımcı kitlesi ile sınırlandırılır (Baker, Wuest ve Stern, 1992; Christensen, Johnson ve Turner, 2015; Seggie ve Bayyurt, 2015). Bu çalışmada da öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak' kelimelerine yönelik bilişsel yapılarına odaklanılacaktır. Böylece onların bu kavramlara yönelik bilişsel algılarına dair bir fenomen çıkarılacaktır.

Öğretmen adaylarının bu kavramlara ilişkin bilişsel yapılarını belirlemek için kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Kelime ilişkilendirme testindeki kavramlara ilişkin öğretmen adaylarının verdikleri cevapların; Türkçe ve Sosyal

Bilgiler Eğitimi Bölümünde görev yapmakta olan 3 ayrı akademisyenin de görüşüne sunulacak şekilde kategorileştirilmesi ile frekans ve kesme aralıklarının belirlenmesi noktasında görüş birliği sağlanmış, bu yolla çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmıştır.

2.2. Katılımcılar

Araştırmaya 2023-2024 öğretim yılı bahar döneminde Süleyman Demirel Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği programında okumakta olan öğrenciler katılmıştır. Bu kapsamda araştırmaya toplam 153 gönüllü öğrenci katılmıştır. Araştırma kapsamına alınan bu öğrencilerin 114'ü kadın iken, 39'u erkektir.

2.3. Verilerin Toplanması

Türkçe Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak' kelimeleri ile ilişkilendirdikleri kavramları ve kavram yanılgıları ile bu yöndeki bilişsel yapılarını tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Kavram yanılgılarını tespit etmede kullanılan testlerden biri olan kelime ilişkilendirme testleri (Çelikkaya ve Şarlayan, 2019; Yılmaz ve Çiviler, 2012) ilk kez Gal-Ton tarafından önerilmiş; ardından Carl Gustav Jung, bireylerin kelime ve kavramlarla ilişkilerini tespit etmeye yönelik araştırmalarda kelime ilişkilendirme testlerinin kullanılabilceğini öne sürerek testi geliştirmiştir. Jung'a göre insanların düşünceleri, duyguları, deneyimleri ve bilgileri çağrışımlar yoluyla birbirine bağlıdır (Kostova & Radoynovska; 2010). Dolayısıyla, bireylerin kelime ve kavramlara dair çağrışımları ortaya koymaları, onların o kavramlara dair duygu, düşünce ve deneyimlerini yansıtacak bir işlev görecektir.

Kelime ilişkilendirme testlerinde bireylerin cevaplarının alınması için en uygun zaman aralığının 30 saniye olduğu çeşitli çalışmalarda belirtilmiştir (Karaca ve

Yalçınkaya, 2019; Polat, 2013) Bu çalışmada öğretmen adaylarına 4 temel kavram verilmiş ve her kavram için 30 saniye süre verilmiştir. Her bir kavram için 30 saniye içinde öğretmen adayları o kavramların çağrıştırdıkları kelimeleri yazdıktan sonra, diğer sayfadaki 2. kavrama geçilmiş ve her bir kavram için süreç bu şekilde işletilmiştir. Burada amaç zincirleme tepki riskini en aza indirmektir, çünkü eğer testi cevaplayan öğretmen adaylarının tekrar önceki kavramlara dönme şansı bulunursa, cevap verdiği kelimeye göre çağrışımlar yapıp kelimeler ortaya koyacaklardır, bu da testinin amacına zarar verecektir (Açıkgöz, 2019; Bahar ve Özatlı, 2003; Demirer, Ören ve F.Ş., 2020; Tokcan, 2015).

2.4. Verilerin Analizi

Öğrencilere kelime ilişkilendirme testi uygulandıktan sonra kavramlara dayalı olarak elde edilen kelimeler ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Verilen anahtar kelimelerle ilgisi olmayan ve tekrar tekrar yazılan kelimeler bu değerlendirmeye dahil edilmemiştir (Akman ve Koçoğlu, 2016; Kostova ve Radoynovska, 2010). Daha sonra bu kelimelerin tekrarlanma sıklığını gösteren bir sıklık tablosu hazırlanmıştır. Bu sıklık tablosuna göre, kesme noktaları belirlenmiş ve kavram ağları oluşturulmuştur. Kesme noktaları kelimelerin belirli aralıkta hangi sıklıkta tekrarlandığını gösterir. Kavram ağlarında, anahtar kavramdan türetilen kelimelere ve bunların ortak çağrışımlar yoluyla birbirleriyle olan ilişkilerine de yer verilmiştir. Böylelikle bir yandan kelime ve kavramlar arasındaki ilişkiler görülebilirken diğer yandan da kavram yanılırları ortaya konmuştur. Bir öğrencinin uzun süreli hafızasından bir anahtar kelimeye verdiği sıralı cevapların, bireyin zihnindeki bilişsel yapısında var olan kavramlar arasındaki ilişki ve anlamsal uzaklığı gösterdiği kabul edilmektedir. İki kavram arasındaki anlamsal yakınlık ne kadar büyük olursa, kavramlar arasındaki ilişki de o kadar büyük olur ve kavram da o denli daha hızlı hatırlanır (Karaca ve Yalçınkaya, 2019). Eğer bir kavramın öğrenci bir anahtar kelime için zihninde çağrıştırdığı kelimeyi başka bir

anahtar kelime için daha söylese, öğrencinin bu kelime arasında bir ilişki kurduğu söylenebilirken, aksi durumda da bunların ilişkisiz olduğu çıkarılabilir (Clark, 1970; Bahar, Johnstone ve Sutcliffe, 1999).

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın bulguları tablo ve şekillerle sunulmuştur. Tablo 1’de, öğretmen adaylarının ‘millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak’ anahtar kelimelerine ilişkin çağrışımlarının sıklıkları gösterilmiştir:

Tablo 1. Millî Kültür, Edebiyat, Vatan, Bayrak Anahtar Kelimelerine İlişkin Çağrışım Sıklıkları

	Millî kültür	Edebiyat	Vatan	Bayrak
Aidiyet	2		13	5
Âdet	39			
Aile	9		19	2
Akım		8		
Aktarım	5	1		
Anlatım		5		
Arif Nihat Asya			2	6
Asker			55	25
Aşk		22	3	
Atatürk	12		57	17
Ay			8	56
Bağımsızlık	4		41	95
Bağlılık	3		8	3
Barış		1	17	8
Bayrak	61		113	2
Bayram	41		2	1

Berberlik			21	1
Beyaz	1		2	36
Bilgilendirici Metin		18		
Bilinç	7	3	6	
Birlik	15		42	17
Bütünlük	2		17	2
Cesaret			5	1
Coğrafya	6		4	
Cumhuriyet	2	2	7	6
Çanakkale	1		10	2
Dalgalanma				13
Dans	10			
Değerler	17			
Ders		12		
Destan	11	10	1	1
Devlet			11	13
Dil	76	25	14	3
Din	61		2	1
Divan		11		
Dönem		13		
Duygu	3	42	4	2
Düğün	10			
Dünya Görüşü	6	5		
Düşünce	3	32	1	
Edebiyat	24	15	1	
Edep		6		
Egemenlik	1		8	8
El Sanatları	5			
Eleştiri		10		
Eser	13	33		
Estetik		21		
Ev			21	
Fedakarlık	1		24	11
Folklor	9			
Geçmiş	8	5	3	2

Gelenek	104		1	
Gerçeklik		6		
Gökyüzü			1	13
Görenek	49		1	
Gurur			3	16
Güç	2		11	4
Güven			5	5
Güzellik		6		
Halı	9			
Halk	21	6	11	3
Hayal		22		1
Haz		6		
hikaye		49		
Hilal			2	40
Hürriyet			8	16
İrk	10		8	
İnanç	10	1	2	2
İnsan	7	4	4	3
Kafiye		6		
Kağıt		5		
Kahraman	4		9	3
Kalem		9		
Kalıp ifadeler	8	1		
Kan			24	68
Kırmızı	2		9	92
Kıyafet	25			
Kimlik	10		2	6
Kitap		43		
Kuram		7		
Kurgu		6		
Kurtuluş	1		11	1
Kutsal	1		2	6
Kültür	16	17	13	3
M. Akif Ersoy		3		10
Marş	9	1	24	28
Masal		8		
Mekan	6	1		
Memleket			15	1

Mensur/manzum		7		
Metin		7		
Millet	27		97	63
Milliyetçilik			9	58
Mimari	5			
Mücadele	1		18	20
Müzik	9	2		
Namık Kemal		6	4	
Okul	1	10		6
Olay/olgu		5		
Onur			1	6
Oyun	34			
Öğretmen		13		
Ölçü		15		
Örf	32			
Özgürlük	1	4	25	30
Renk				6
Roman		80		
Sanat	55	86		
Savaş	8		49	40
Savunma			8	2
Saygı	8		4	14
Sembol	2	3		36
Sevgi	4	4	27	13
Sınav		13		
Sınır	1		20	2
Silah			5	1
Söz		7		
Spor	6			
Şair		51	1	1
Şehit			34	57
Şeref			3	9
Şiir		118	1	9
Tanzimat		11		
Tarih	62	10	15	13
Temsil				5
Tiyatro		9		
Topluluk	53			

Toplum	17	14	9	1
Toprak	6		78	16
Türk			8	9
Türkçe	8	4		1
Türkiye	3		24	11
Türklük	7		3	2
Türkü	17	2		
Ulus			18	5
Ülke			23	17
Vatan	46	1	5	78
Vatandaşlık	1		5	
Yansıma-yansıtma		4		
Yaşam	4	5	3	
Yazar		68		
Yazı	2	51	1	
Yazmak		8		
Yemek	47			
Yıldız			9	83
Yorum		6		
Yöre	6			
Yurt			31	3
Zafer			4	5

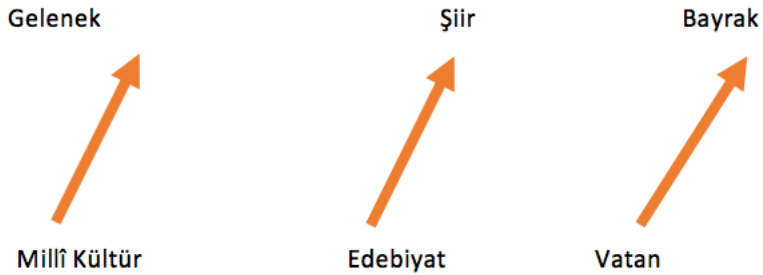
Tablo 1'deki bulgulara göre, millî kültür anahtar kelimesine dair 79; edebiyat anahtar kelimesine dair 72; vatan anahtar kelimesine dair 85 ve bayrak anahtar kelimesine dair 81 farklı kavram ortaya konmuştur. Yine Tablo 1'e göre en sık yanıt verilen ilişkinin (f=118) edebiyat anahtar kelimesine ilişkin olarak kullanılan şiir kavramıdır.

Aşağıda sunulan kavram ağlarında, anahtar kelimelere bağlı olarak belirli bir kesme aralığında yer alan kavramlar ve onların diğer diğer anahtar kelimelerle ilişkileri gösterilmiştir. Anahtar kelimelerle ilişkili kelimelerin söylenme sıklığı, örneğin tekrarlanma sıklığı 20-30 aralığında olan ve aynı zamanda diğer anahtar kavramlarla da ilişkili olan kelimelere ilişkin kavram ağı gösterilmiş, diğer kavram

ağı gösterimlerinde de aynı yol izlenmiştir. Kavram ağında, oklar yüksek frekanstan alçak frekansa doğru inceltilerek çizilmiştir.

Ortaya çıkan kelimeler için belirlenen kesme noktaları ve renklerin gösterimi:

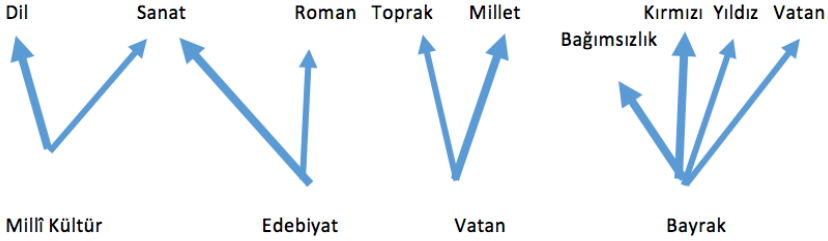
- ✓ 100-120 frekans aralığı ilk kesim noktası olarak belirlenmiş ve kavram ağında turuncu renkle gösterilmiştir.
- ✓ 70-99 frekans aralığı ikinci kesim noktası olarak belirlenmiş ve kavram ağında mavi renkli oklarla gösterilmiştir.
- ✓ 50-69 frekans aralığı üçüncü kesim noktası olarak belirlenmiş ve kavram ağında bordo ok ile gösterilmiştir.
- ✓ 20-49 frekans aralığı dördüncü kesme noktası olarak belirlenmiş ve kavram ağında yeşil okla gösterilmiştir.
- ✓ 5-13 frekans aralığı beşinci kesme noktası olarak belirlenmiş ve kavram ağında mor okla gösterilmiştir.

Şekil 1. 100-120 frekans aralığındaki kelimelere ilişkin kavram ağı

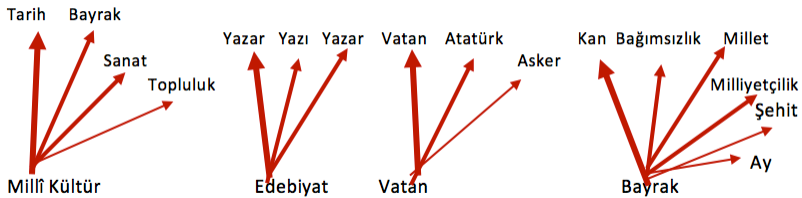
Şekil 1'deki kavram ağına göre; belirlenen anahtar kavramlara ilişkin 1. kesme noktası olan 100-120 frekans aralığındaki kelimeler incelendiğinde; **millî kültür** kavramına ilişkin gelenek (f=104), **edebiyat** kavramına ilişkin şiir (f=118) ve **vatan** kavramına ilişkin bayrak (f=113) kelimelerinin belirtilen sıklıkta ifade edildiği

görülmüştür. Bununla birlikte, 1. kesme noktası olan bu aralıkta bayrak kavramına ilişkin herhangi bir kelime ortaya konmamıştır.

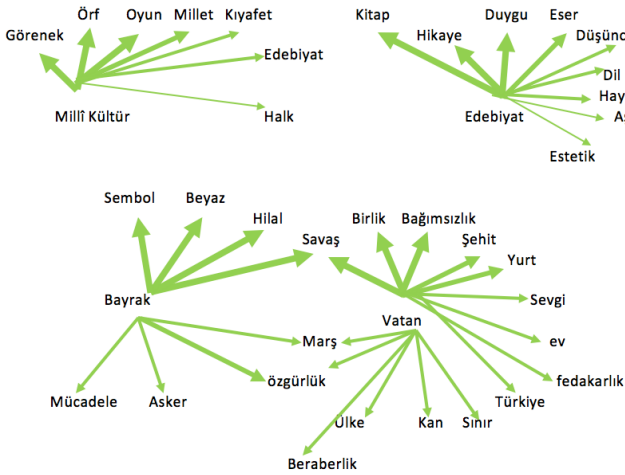
Şekil 2. 70-99 frekans aralığındaki kelimelere ilişkin kavram ağı

Şekil 2'deki kavram ağına göre; belirlenen anahtar kavramlara ilişkin 2. kesme noktası olan 70-99 frekans aralığındaki kelimeler incelendiğinde; millî kültür kavramına ilişkin dil (f=76) ve sanat (f=55); edebiyat kavramına ilişkin roman (f=80) ve sanat (f=86); vatan kavramına ilişkin toprak (f=78) ve millet (f=97); bayrak kavramına ilişkin bağımsızlık (95), kırmızı (f=92), yıldız (f=83) ve vatan (f=78) kelimelerinin belirtilen sıklıkta ifade edildiği görülmüştür. Bu aralıkta, sanat çağrışımının hem millî kültür hem de edebiyat kavramlarında ifade edildiği görülmüştür.

Şekil 3. 50-69 frekans aralığındaki kelimelere ilişkin kavram ağı

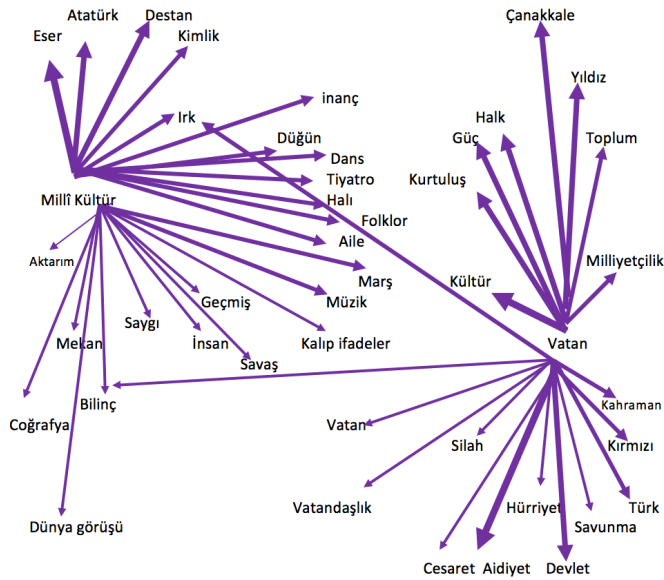
Şekil 3'teki kavram ağına göre; belirlenen anahtar kavramlara ilişkin 3. kesme noktası olan 50-69 frekans aralığındaki kelimeler incelendiğinde; millî kültür kavramına ilişkin tarih (f=62), bayrak (f=61), sanat (f=55), topluluk (f=53); edebiyat kavramına ilişkin yazar (f=68), yazı (f=51), şair (f=51); vatan kavramına ilişkin vatan (f=78), Atatürk (f=57), asker (f=55); bayrak kavramına ilişkin kan (f=68), bağımsızlık (f=65), millet (f=63); milliyetçilik (f=58), şehit (f=57), ay (f=56) kelimelerinin belirtilen sıklıkta ifade edildiği görülmüştür. Bu aralıkta, vatan kavramıyla ilgili olarak yine vatan kelimesinin 78 kez belirtilmiş olması, aday öğretmenlerin bu kavramın çağrıştırdığı yeni, özgün ve farklı kelimelerin üretiminde zorlandıklarını göstermektedir.

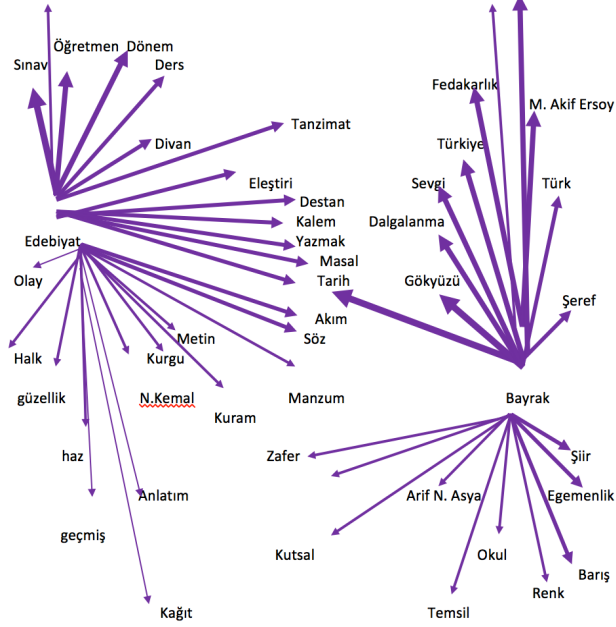

Şekil 4. 20-49 frekans aralığındaki kelimelere ilişkin kavram ağı

Şekil 4'teki kavram ağına göre; belirlenen anahtar kavramlara ilişkin 4. kesme noktası olan 20-49 frekans aralığındaki kelimeler incelendiğinde; millî kültür kavramına ilişkin görenek (f=49), oyun (f=34), örf (f=32), millet (f=27), kıyafet (f=25), edebiyat (f=24), halk (f=21); edebiyat kavramına ilişkin kitap (f=43), hikaye (f=49), duygu (f=42), eser (f=33), düşünce (f=32), dil (f=25), hayal (f=22), aşk

(f=22), estetik (f=21); vatan kavramına ilişkin savaş (f=49), birlik (f=42), bağımsızlık (f=41), şehit (f=34), yurt (f=31), sevgi (f=27), özgürlük (f=25), fedakarlık (f=24), Türkiye (f=24), marş (f=24), kan (f=24), ülke (f=23), beraberlik (f=21), ev (f=21), sınır (f=20); bayrak kavramına ilişkin savaş (f=40), hilal (f=40), beyaz (f=36), sembol (f=36), özgürlük (f=30), marş (f=28), asker (f=25), mücadele (f=20) kelimelerinin belirtilen sıklıkta ifade edildiği görülmüştür. Bu aralıkta, savaş çağrışımının hem vatan hem de bayrak kavramlarında ifade edildiği görülmüştür. Bu da öğretmen adaylarının savaş kavramını, vatan ve bayrak kavramıyla özdeşleştirdiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, özgürlük ve marş çağrışımının yine hem vatan hem de bayrak kavramlarında ifade edildiği görülmüştür.

Şekil 5. 5-13 frekans aralığındaki kelimelere ilişkin kavram ağı

Şekil 5'teki kavram ağına göre; belirlenen anahtar kavramlara ilişkin 5. kesme noktası olan 5-13 frekans aralığındaki kelimeler incelendiğinde; millî kültür kavramına ilişkin eser (f=13), Atatürk (f=12), destan (f=11), kimlik (f=10), İrk (f=10), inanç (f=10), düşün (f=10), dans (f=10), tiyatro (f=9), halı (f=9), folklor (f=9), aile (f=9), marş (f=9), müzik (f=9), kalıp ifadeler (f=8), geçmiş (f=8), insan (f=8), savaş (f=8), saygı (f=8), bilinç (f=7), mekan (f=6), coğrafya (f=6), dünya görüşü (f=6), aktarım (f=5); edebiyat kavramına ilişkin sınav (f=13), öğretmen (f=13), dönem (f=13), ders (f=12), divan (f=11), Tanzimat (f=11), tarih (f=10), eleştiri (f=10), destan (f=10), kalem (f=9), yazmak (f=8), masal (f=8), akım (f=8), söz (f=7), manzum-mensur (f=7), metin (f=7), kuram (f=7), Namık Kemal (f=6), kurgu (f=6), haz (f=6), güzellik (f=6), halk (f=6), gerçeklik (f=6), edep (f=6), yorum (f=6), kafiye (f=6), yaşam (f=5), kağıt (f=5), geçmiş (f=5)-anlatım (f=5), dünya görüşü (f=5), olay/olgu (f=5); vatan kavramına ilişkin; kültür (f=13), aidiyet (f=13),

kurtuluş (f=11), güç (f=11), halk (f=11), devlet (f=11)-Çanakkale (f=10) yıldız (f=9), toplum (f=9), kahraman (f=9), milliyetçilik (f=9), kırmızı (f=9), Türk (f=8), savunma (f=8), hürriyet (f=8), ırk (f=8), egemenlik (f=8), ay (f=8) cumhuriyet (f= 7), bilinç (f=6), güven (f=5), cesaret (f=5), silah (f=5), vatan (f=5), vatandaşlık (f=5); bayrak kavramına ilişkin; tarih (f=13), gökyüzü (f=13), dalgalanma (f=13), sevgi (f=13), devlet (f=13), Türkiye (f=11), fedakarlık (f=11), Mehmet Akif Ersoy (f=10), Türk (f=9), şeref (f=9), şiir (f=9), egemenlik (f=8), barış (f=8), renk (f=6), okul (f=6), olay/olgu (f=6), kutsal (f=6), kimlik (f=6), cumhuriyet (f=6), Arif Nihat Asya (f=6), aidiyet (f=5), güven (f=5), temsil (f=5), ulus (f=5), zafer (f=5) kelimelerinin belirtilen sıklıkta ifade edildiği görülmüştür. Bu aralıkta, tarih kelimesinin hem bayrak hem de edebiyat kavramları için kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, kimlik çağrışımının hem millî kültür hem de bayrak kavramlarında ifade edildiği görülmüştür. Bu da öğretmen adaylarının kimlik kavramını, millî kültür ve bayrak kavramıyla özdeşleştirdiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, aidiyet, egemenlik ve cumhuriyet çağrışımının hem vatan hem de bayrak kavramlarında ifade edildiği görülmüştür.

3. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, Türkçe Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının 'millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak' kelimeleri ile ilişkilendirdikleri kavramları ve kavram yanılgılarını tespit ederek onların bu yöndeki bilişsel yapılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır, bu nedenle de kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Böylelikle de öğrencilerin verilen sözcüklerle ilişkilendirdikleri kelime ve kavramlar ile bilişsel yapılarındaki kavram yanılgıları tespit edilmiştir (Tokcan, 2015). Araştırma sonuçlarına göre; millî kültür kavramına dair 79; edebiyat kavramına dair 72; vatan kavramına dair 85 ve bayrak kavramına dair 81 kelime öğretmen adayları tarafından üretilmiştir. Buna göre, öğretmen adaylarının en çok vatan kavramına dair kelime ürettikleri görülmektedir. Aynı

zamanda, aday öğretmenlerin verilen bu dört kavrama ilişkin yakın sayılarda çağrışım ürettikleri görülmüştür, bu da anahtar kavramlara ilişkin çağrışım sayılarının dengeli bir şekilde dağıldığını göstermektedir. Öğretmen adaylarının, verilen kavramlarla ilgili uzak çağrışımlar kurdukları görülse de genel olarak bu kavramlarla ilgili yanılıklarının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, 100-120 frekans aralığı olan ilk kesim noktasında, belirlenen 4 anahtar kavrama dair ortak çağrışimli kelimeler ortaya konmamıştır; bu da bu aralıkta bu kavramlara yönelik kelimelerin öğretmen adaylarının bilişsel yapılarında birbiri ile ilişkili olmadığı göstermektedir. Ayrıca, bu aralıkta öğretmen adaylarının vatan kavramına ilişkin kelime türetmedikleri sonucuna da ulaşılmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre, tüm kesme aralıkları göz önünde bulundurulduğunda öğretmen adaylarının başta sunulan 4 kavrama; “millî kültür, edebiyat, vatan, bayrak” dair ortak çağrışımı olan kelimeler ortaya koymadıkları, başka bir deyişle bu kavramların onların bilişsel yapılarında birbiriyle ilişkili kavramlar olmadıkları söylenebilir. Öyle ki, 100-120 frekans aralığı olan 1. kesme noktasında, 70-99 frekans aralığı olan 2. kesme noktasında ve 50-69 frekans aralığı olan 3. kesme noktasında anahtar kavramlara yönelik hiç ortak çağrışimli kelime türetilmezken, 20-49 frekans aralığı olan 4. kesme noktasında, sadece vatan ve bayrak kavramları arasında, savaş, özgürlük ve marş olmak üzere 3 ortak çağrışimli kelime türetilmiştir. Bu durumun ardında ise, Millî mücadele ve Kurtuluş savaşı görmüş ve bunun sonucunda vatani ve bayrağı kurtarmış bir ülkenin gençlerinin zihinsel yapılarında, vatan ve bayrak kavramlarını savaş sonunda kazanılan özgürlük olarak var etmeleri gerçeğinin yattığı söylenebilir. 5. kesme aralığı olan 5-13 frekans aralığındaki ortak kelimelere bakıldığında ise, kimlik, aidiyet, egemenlik ve cumhuriyet kavramları ortaya çıkmaktadır. Bunlardan kimlik kavramı, hem millî kültür hem de bayrak anahtar kelimelerinin

ortak çağrışımı olarak üretilmiştir. Buradan çıkarılacak sonuç ise öğretmen adaylarının bilişsel yapılarındaki bayrak ve millî kültür tanımlarında kimlik bileşeninin bulunduğudır. Başka bir deyişle, millî kültür ve bayrağı, kimlikleri ile özdeşleştirmişlerdir. Vatan ve bayrak tanımlarına dahil ettikleri aidiyet kavramı da yine öğretmen adaylarının bu kavramlara ilişkin ortak duygularını ortaya koymaktadır. Egemenlik ve cumhuriyet kavramları da adayların yine vatan ve bayrak ile ilişkilendirdikleri diğer ortak olgular ortaya çıkmaktadır. Egemenlik devletin temel bir özelliği olarak ülkedeki en üstün buyurma gücü olarak tanımlanmaktadır (Turhan, 2003). Cumhuriyet kavramının ise ulusun egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığı ile kullandığı devlet şekli (Çetinoğlu, 1996). olarak düşünüldüğünde vatan ve bayrak kavramları ile ortak olarak bu iki kelimenin öğretmen adaylarının bilişsel yapılarında birlikte var olmasının anlamlı olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın sonucunda, en az 3 kavram ile de ortak olarak kullanılmış olmasına rağmen belirlenen frekans aralıklarında kesişmeyen bazı kavramlar da ortaya çıkmıştır. Bunlar; millî kültür, vatan ve bayrak için ortak kullanılmış olan; aidiyet, aile, kimlik, kutsal, millet, Türkiye ile millî kültür, vatan, bayrak ve edebiyat için ortak üretilen çağrışımlar olan; inanç, insan, kültür, özgürlük, sevgi, tarih ve vatan kavramlarıdır.

Çağrışım, bireyin zihnindeki belli bir fikir, varlık ya da olgu ile bağlantı kurma durumudur ve bunları ortaya çıkarmanın en kısa yolu, bireylerin bunları özgürce ortaya koyma fırsatı bulunduğu kelime ilişkilendirme testleridir (İstifçi, 2010). Bu testler, kavramlar ve kavramlar ile kelimeler arasındaki ilişkilere dair ipuçları sunar. Kelime ilişkilendirme testleri tanı, teşhis, ölçme ve değerlendirme gibi amaçların yanı sıra fen ve matematik gibi farklı disiplinlerde de kullanılmaktadır (Ercan, Ercan ve Taşdere, 2010; Deveci, Köse ve Bayır, 2014; İstifçi, 2010). Alan yazında öğrencilerin bilişsel yapılarını ortaya koymak (Bahar vd., 1999; Cardellini

& Bahar, 2000), kavram yanlışlarının olup olmadığını tespit etmek (Bahar & Özatlı, 2003; Ercan & Taşdere, 2010) gibi amaçlarla ve farklı öğrenme alanlarına ilişkin kelime ilişkilendirme testlerinin kullanıldığı, ancak bu çalışmaların çoğunlukla fen bilimleri alanında gerçekleştirildiği görülmektedir (Akman & Koçoğlu, 2016; Işıklı & Göz, 2011). Kelime ilişkilendirme testine yönelik, Fen bilimleri alanı haricinde sınırlı sayıda çalışmaya, özellikle de bu çalışmanın kapsamında öğretmen adaylarına yönelik yapılan araştırmalara bakıldığında, Nakiboğlu'nun (2008) kimya öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırmada, kelime ilişkilendirme testini, öğretmen adaylarının bilişsel yapısını ortaya koymak için uygulanabilecek bir teknik olarak önermiştir. Çifçi (2009) ise Türkçe ve Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarına uyguladığı kelime ilişkilendirme testi sonucunda cinsiyet değişkenine göre kelimelerin çağrışımlarında anlamlı farklılıklar bulunduğu ortaya konmuştur. Işıklı ve Göz (2011) tarafından sınıf öğretmeni adaylarına yönelik gerçekleştirilen kelime ilişkilendirme testi ile adayların Atatürk İlkeleri hakkındaki bilişsel yapılarını ortaya koymak amaçlanmış, araştırma sonucunda KİT'in eğitim ortamlarında daha sık olarak kullanılabilir alternatif bir ölçme aracı olduğu ortaya konmuştur.

Bu çalışmada da Türkçe öğretmen adaylarının verilen dört kavram; bayram, vatan, edebiyat ve millî kültür ile ilgili zihinsel yapıları ortaya konmuştur. Sonuç olarak da öğretmen adaylarının bu kavramlara ilişkin zihinsel yapılarının hep aynı çağrışımlarla işlediği, bu anlamda bir derinlik ve genişlik görülmediği söylenebilir. Oysa ki Türkçe dersi öğretim programında bu kavram ve içeriklerin işlenmesi ve öğrencilerin bu kavramları içselleştirmesine oldukça önem verilmiştir. Bu bağlamda da Türkçe öğretmen adaylarının bu kavramların ve bu kavramların içini dolduran başka kavram ve içeriklere de hakim olması adına çalışmaların yapılması önerilmektedir. Aynı şekilde, hedef kitle olan ortaokul öğrencileri için de dersin hedeflerine ulaşabilmesi için başta bu kavramlar olmak üzere, farklı kavram öğretim yöntem ve teknikleri kullanarak kavram öğretimine ağırlık verilmesinin

yerinde olacağı düşünülmektedir (Bozdoğan, 2022). Bu bağlamda bu çalışmanın da alan yazında bu alandaki sınırlı sayıdaki çalışmaya ve bundan sonraki çalışmalar ile kelime ilişkilendirme testinin uygulama alanlarında kullanımına yönelik araştırmacı ve öğretmenlere önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/Finansman Bilgileri:

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu çalışma için Süleyman Demirel Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 05.03.2024 tarihli ve 146/4 sayılı kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, F. N. (2019). Beşinci sınıf öğrencilerinin yıkıcı doğa olaylarına ilişkin algılarının kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanılarak incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Akcay, B., Adiguzel, S., Tiryaki, A., & Yavuz, R. (2023). The Effect of Brain-Based Learning on Students' Metacognitive Awareness. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 5 (3), 676-699.
- Akman, Ö., & Koçoğlu, E. (2016). Investigation 8th grade students secondary school cognitive structure about principles of Ataturk through word association test. *Journal of Education and Training Studies*, 4 (11), 151-162

- Antonio, R. P. & Prudente, M. S. (2022). Effectiveness of Metacognitive Instruction on Students' Science Learning Achievement: A Meta-Analysis. *International Journal on Studies in Education (IJonSE)*, 4(1), 43-54.
- Bahar, M., Johnstone, A.H. & Sutcliffe, R.G (1999). Investigation of biology students' cognitive structure through word association tests, mind maps and structural communication grids . Glasgow Üniversitesi (Birleşik Krallık).
- Bahar, M. & Özatlı, N.S. (2003). "Kelime İlişkilendirme Yöntemi İle Lise 1. sınıf Öğrencilerinin Canlıların Temel Bileşenleri Konusundaki Bilişsel Yapılarının Araştırılması". *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 5(1),75-85.
- Baker, C., Wuest, J. & Stern, P.N. (1992). Method Slurring: The Grounded Theory/ Phenomenology Example. *Journal of Advanced Nursing*, 17(11), 1355-1360.
- Bertiz, Y. & Kocaman Karoğlu, A. (2020). Distance Education Students' Cognitive Flexibility Levels and Distance Education Motivations *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 6(4), 638-648.
- Borazan, İ. (2008). "Kavram yanılgısı ve çoklu zeka alanlarının ilişkilendirilmesine dayalı bir öğretimin kavram yanılgılarının giderilmesindeki etkisinin incelenmesi:" Dolaşım sistemi" örneği (Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Bozdoğan, K. (2022) 5. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 37-54.
- Cardellini, L. & Bahar, M. (2000). Monitoring the learning of chemistry through word association tests. *Australian Chemistry Resource Book*,19, 59-69.

- Carey, S. (2009). Where our number concepts come from. *The Journal of philosophy*, 106 (4), 220-254.
- Clark, H. H. (1970). Word associations and linguistic theory. *New horizons in linguistics*, 1, 271-286.
- Cakir, E., Ozturk, M.S., Unal, M. (2019). Interpainting as a Creating Method in Digital Illustration: Reinterpretations from Movie Scenes. *Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)*, 3 (2), 78-88.
- Çelikkaya, T., & Şarlayan, R. (2019). Kavramsal değişim metinlerinin sosyal bilgiler dersindeki kavram yanlışlarının giderilmesine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(6), 2403-2412.
- Çetinoğlu, N.(1996). "Cumhuriyet Kavramı ve Atatürk'ün Cumhuriyet Anlayışı". *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi* 12 (36): 721-31.
- Çifçi, S. (2009). Kelime çağrışımlarının cinsiyet değişkenine göre gösterdiği temel nitelikler üzerine bir deneme. *Turkish Studies*, 4(3).
- Christensen, L. B., Johnson, R. B. & Turner, L. A. (2015). *Araştırma Yöntemleri Desen ve Analiz*. (A. Aypay, Çeviri Editörü). Anı Yayıncılık, Ankara.
- Demirer, T., & Ören, F. Ş. (2020). 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin çevresel vatandaşlık ve ekolojik ayak izi, International Conference on Research in Education and Science www.icres.net May 18-21, 2023 Cappadocia, Türkiye www.istes.org 1022 kavramlarına ilişkin düşünceleri: Kelime ilişkilendirme örneği. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 603-642.
- Demirkaya, H., & Karacan, H. (2016). Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki bazı coğrafi kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanlışları. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 2(2), 38-57.
- Deveci, H., Köse, T. Ç., & Bayır, Ö. G. (2014). Öğretmen adaylarının sosyal bilimler ve sosyal bilgiler kavramlarına ilişkin bilişsel yapıları: kelime

- ilişkilendirme testi uygulaması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 101-124.
- Ercan, F., Taşdere, A. & Ercan, N. (2010). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla bilişsel yapının ve kavramsal değişimin gözlenmesi. *Journal of Turkish Science Education*.
- Erdener, E. (2009). Vygotsky'nin düşünce ve dil gelişimi üzerine görüşleri: Piaget'e eleştirel bir bakış. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 85-103.
- Gökalp, Z. (1975). *Türkçülüğün Esasları*, İstanbul: Sebil Matbaacılık.
- Hwang Y. S., Vrongistinos, K., Kim, J., & Min, A. E. (2021). Kindergarten children's metacognitive selfregulated learning during and after watching other child's problem-solving behaviors. V. Akerson & M. Shelley (Eds.) içinde, Proceedings of IConSES 2021- International Conference on Social and Education Sciences (pp. 178-183), Chicago, USA. ISTES Organization.
- Işıklı, M., & Göz, A. T. N. L. (2011). Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Öğretmen Adaylarının Atatürk İlkelerine Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 50-72. <https://doi.org/10.12780/UUSB82>
- İstifçi, İ. (2010). Playing With Words: A Study On Word Association Responses. *Journal of International Social Research*, 3(10).
- Kim, J. Y. & Anderson, T. N. (2023). The Efficacy of Metacognitive Reading Strategies in the College Classroom: Student Perception towards the Learning Experience. *International Journal on Studies in Education (IJonSE)*, 5 (1), 1-14.
- Klausmeier, H. J. (1992). Concept learning and concept teaching. *Educational psychologist*, 27 (3), 267-286.
- Karaca, A., & Yalçınkaya, E. (2019). Yedinci sınıf öğrencilerinin çeşitli meslek grupları hakkındaki algılarının kelime ilişkilendirme testi (Kit) aracılığıyla

- incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 1-21.
- Kostova, Z., & Radoynovska, B. (2010). Motivating students' learning using word association test and concept maps. *Bulgarian Journal of Science & Education Policy*, 4 (1).
- Maddah, H. A. (2021). Educational leadership for development of structural plans, cultural diversity, curriculum standards, and faculty engagement. S. Jackowicz & I. Sahin (Eds.) içinde, *Proceedings of IHSES 2021--International Conference on Humanities, Social and Education Sciences* (ss. 151-163), New York, USA. ISTES Organization.
- MEB (2019) Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe dersi öğretim programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar).
- MEB (2024) Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe dersi öğretim programı (5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Nakiboğlu, C. (2008). Using word associations for assessing nonmajor science students' knowledge structure before and after general chemistry instruction: the case of atomic structure. *Chem. Educ. Res.Pract*, 9, 309-322.
- Novak, J. D. (1987). Misconceptions and educational strategies in science and mathematics. *proceedings of the international seminar (2nd, Ithaca, New York, July 26-29, 1987). Volume III.*
- Ozturk, O.T. (2023). Examination of 21st Century Skills and Technological Competences of Students of Fine Arts Faculty. *International Journal of Education in Mathematics, Science, and Technology (IJEMST)*, 11 (1), 115-132.
- Ozturk, M.S., Kinik, M., & Ozturk, M.U. (2023). Investigation of Technological Pedagogical and Content Knowledge (TPACK) Competencies of University Students. *International Journal of Technology in Education (IJTE)*, 6 (3), 418-433.

- Ozturk, M.S. & Susuz, M. (2023). The Investigation of Creativity Levels of Fine Arts Faculty Students. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 5 (4), 929-944.
- Peifer, J. S., & Taasobshirazi, G. (2022). Heightened Cognitive Empathy through Ethnic Identity and Intercultural Competence for Individuals with Historically Marginalized Identities. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 4 (2), 290-306.
- Polat, G. (2013). 9. sınıf öğrencilerinin çevreye ilişkin bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme test tekniği ile tespiti. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 7(1), 97-120.
- Rogti, M. (2021). Prospects for Raising Critical Thinking Competency through Project-Based Learning in EFL Classroom. *International Journal of Studies in Education and Science (IJSES)*, 2 (1), 46-58.
- Rose, P., Beeby, J. & Parker, D. (1995). Academic rigour in the lived experience of researchers using phenomenological methods in nursing. *Journal of Advanced Nursing*. 21(6), 1123-1129.
- Schmidith, H. J. (1997). Students' Misconceptions Looking For a Pattern. *John Wiley & Sons, Inc. Science education*, 123-135.
- Seggie, F.N., Bayyurt, Y., (2015). *Nitel Araştırma: Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sözen, M., & Bolat, M. (2014). 11-18 yaş öğrencilerin ses hızı ile ilgili sahip oldukları kavram yanlışlarının belirlenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 33 (2), 505-523.
- Tokcan, H. (2015). *Sosyal Bilgilerde Kavram öğretimi*. 1. Baskı, Ankara : Pegem.
- Turhan, M. (2003). Değişen Egemenlik Anlayışının Hak ve Özgürlüklerin Korunmasına Etkileri ve Türk Anayasa Mahkemesi. *Anayasa Yargısı*, 19(1).

- Ünveren, D. (2018). Dil ve kültür aktarımında işlevsel bir araç olarak ders kitapları: Türkçe ders. *Turkish Studies-Educational Sciences*. 13 (27): 1575-1592.
- Yazıcı, H. & Samancı, O. (2003). İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Ders Konuları İle İlgili Bazı Kavramları Anlama Düzeyleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 158.
- Yılmaz, K., & Çiviler, M. (2012). İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi “yeryüzünde yaşam” ünitesinde yer alan tarih kavramlarının öğretiminde karşılaşılan kavram yanlışları üzerine bir eylem araştırması. *Turkish History Education Journal*, 1(1), 1-31.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The abstract nature of concepts requires that they should be learned correctly. In Turkish education, the way to learn concepts correctly will be possible if teachers teach these concepts correctly and identify and correct misconceptions, if any. In particular, the concepts discussed in this study about national culture, which covers an important area in Turkish education, are very important in internalizing both the course and the cultural perspective. Considering all these, it has become necessary to conduct such a study, which aims to identify the concepts and misconceptions that teacher candidates studying in the Department of Turkish Education associate with the words 'national culture, literature, homeland, flag' and to reveal their cognitive structures in this direction.

Method

This research, which aims to reveal the cognitive structures of prospective teachers studying in the Department of Turkish Education by identifying the concepts and misconceptions they associate with the words 'national culture, literature, homeland, flag', was carried out in a phenomenological pattern. A word association test was used to determine the cognitive structures of prospective teachers regarding these concepts. Word association tests, one of the tests used to detect misconceptions, were first proposed by Gal-Ton; Then, Carl Gustav Jung developed the test by suggesting that word association tests

could be used in research to determine individuals' relationships with words and concepts.

Findings (Results)

When the words in the 100-120 frequency range, which is the first cut-off point for the determined key concepts, are examined; It was observed that the words tradition (f = 104), related to the concept of national culture, poetry (f = 118), related to the concept of literature, and flag (f = 113), related to the concept of homeland, were expressed at the specified frequency.

When the words in the 70-99 frequency range, which is the second cut-off point for the determined key concepts, are examined; language (f=76) and art (f=55) related to the concept of national culture; novel (f=80) and art (f=86) regarding the concept of literature; land (f=78) and nation (f=97) regarding the concept of homeland; Regarding the concept of flag, it was observed that the words independence (95), red (f = 92), star (f = 83) and homeland (f = 78) were expressed with the stated frequency.

When the words in the 50-69 frequency range, which is the 3rd cut-off point for the determined key concepts, are examined; history (f=62), flag (f=61), art (f=55), community (f=53) regarding the concept of national culture; Regarding the concept of literature, writer (f=68), writing (f=51), poet (f=51); regarding the concept of homeland (f=78), Atatürk (f=57), soldier (f=55); blood (f=68), independence (f=65), nation (f=63) regarding the concept of flag; It was observed that the words nationalism (f = 58), martyr (f = 57), month (f = 56) were expressed with the stated frequency.

When the words in the 20-49 frequency range, which is the 4th cut-off point for the determined key concepts, are examined; Regarding the concept of national culture, custom (f=49), game (f=34), customs (f=32), nation (f=27), clothing (f=25), literature (f=24), people (f= 21); Regarding the concept of literature, book (f = 43), story (f = 49), emotion (f = 42), work (f = 33), thought (f = 32), language (f = 25), imagination (f = 22).), love (f=22), aesthetics (f=21); Regarding the concept of homeland, war (f=49), unity (f=42), independence (f=41), martyr (f=34), homeland (f=31), love (f=27), freedom (f=25).), sacrifice (f=24), Turkey (f=24), anthem (f=24), blood (f=24), country (f=23), togetherness (f=21), home (f=21) , border (f=20); Regarding the concept of flag, war (f=40), crescent (f=40), white (f=36), symbol (f=36), freedom (f=30), anthem (f=28), soldier (f=25).), struggle (f=20) were found to be expressed at the stated frequency.

When the words in the frequency range of 5-13, which is the 5th cut-off point, regarding the determined key concepts are examined; work (f=13), Atatürk (f=12), epic (f=11), identity (f=10), race (f=10), belief (f=10), wedding (f=10), dance (f=10), theatre (f=9), carpet (f=9), folklore (f=9), family (f=9), march (f=9), music (f=9), formulaic expressions (f=8), past (f=8), human (f=8), war (f=8), respect (f=8), consciousness (f=7), space (f=6), geography (f=6), worldview (f=6), transfer (f=5) regarding the concept of national culture; related to the concept of literature: exam (f=13), teacher (f=13), period (f=13), lesson (f=12), divan (f=11), Tanzimat (f=11), history (f=10), criticism (f=10), epic (f=10), pen (f=9), to write (f=8), tale (f=8), movement (f=8), word (f=7), verse-prose (f=7), text (f=7), theory (f=7), Namık Kemal (f=6), fiction (f=6), pleasure (f=6), beauty (f=6), people (f=6), reality (f=6), decency (f=6), interpretation (f=6), rhyme (f=6), life (f=5), paper (f=5), past (f=5)-narration (f=5), world view (f=5), event/fact (f=5); related to the concept of homeland; culture (f=13), belonging (f=13), liberation (f=11), power (f=11), people (f=11), state (f=11)-Çanakkale (f=10) star (f=9), society (f=9), hero (f=9), nationalism (f=9), red (f=9), Turkish (f=8), defense (f=8), freedom (f=8), race (f=8), sovereignty (f=8), moon (f=8) republic (f= 7), consciousness (f=6), trust (f=5), courage (f=5), weapon (f=5), homeland (f=5), citizenship (f=5); related to the concept of flag; It was observed that the words history (f=13), sky (f=13), fluctuation (f=13), love (f=13), state (f=13), Turkey (f=11), sacrifice (f=11), Mehmet Akif Ersoy (f=10), Turk (f=9), honor (f=9), poetry (f=9), sovereignty (f=8), peace (f=8), color (f=6), school (f=6), event/phenomenon (f=6), sacred (f=6), identity (f=6), republic (f=6), Arif Nihat Asya (f=6), belonging (f=5), trust (f=5), representation (f=5), nation (f=5), victory (f=5) were expressed with the specified frequency.

Conclusion and Discussion

In this study, the cognitive structures of Turkish teacher candidates regarding the given four concepts; holiday, homeland, literature and national culture were revealed. As a result, it can be said that the cognitive structures of teacher candidates regarding these concepts always work with the same connotations and that there is no depth and breadth in this sense. However, in the Turkish course curriculum, great importance is given to the processing of these concepts and contents and to the internalization of these concepts by students. In this context, it is recommended that studies be conducted so that Turkish teacher candidates can master these concepts and contents that fill them.